

מזבח שקצו אנשי יון, וכן בכמה מקומות, והשם יתברך ראה רשעתם שטמאו היכל שלו וגם כן גזרו שמד לבטל התורה ומצותיה ונתן כח ביד חשמונאי שהם כהנים עובדי השם בהיכלו ואלו נצחם דוקא ולא אחרים כאשר נצחם סהרו את המקדש, וכאשר לא היה להם שמן נעשה להם גם שיוכלו לטהר ולחנך הבית ולכך נקרא חנוכה שהיו מחנכים את בית המקדש אחר שטמאו אותו בני יון ולפיכך הנס הזה שנעשה בשמן הוא הנצחון שנצחו ישראל היונים כי הניצוח היה בשביל שטמאו את ההיכל והשם יתברך רצה בעבודת ישראל ולכך נעשה הנס בנרות כי היונים היו מטמאים את ההיכל שכך כח יון מיוחד להתגבר על ההיכל יותר מכל האומות, וסימן לדבר היכל עולה למספרו ס"ה ויון מספרו ס"ו להורות כי יש למלכות יון כח גובר על ההיכל ובזה מטמאים את ההיכל כי מצד ההיכל בלבד גובר עליו כח יון ולכך כשגברו על ההיכל טמאו את כל השמנים שבהיכל ודוקא שמנים כי השמן הוא מיוחד לקדושה וראיה לזה שבשמן מקדשין ומושחין הכל (שמות ל, כד—לג) והוא עיקר הקדושה ואף בזה שלטו יון וטמאו את כל השמנים ולא נשאר רק פך אחד קטון שהיה מונח בחותם של כהן גדול כי כהן גדול יש לו קדושה על קדושה, כי כהן גדול נכנס לפני ולפנים הקדשים וזה קדושה על קדושה ומצד זה אין ליונים כח על ההיכל ובשביל מעלה זאת שהיא קודש הקדשים לא היו יכולים לשלוט יון באותו פך קטון שהיה בחותמו ובהסתר של כהן גדול, כי באות הה"א של היכל שיש בה הצירי יש יו"ד נחה והיא יו"ד נעלמת שנשמע בקריאת הצירי והוא מורה על מעלה עליזנה נסתרת שיש בהיכל והיא מעלת קודש הקדשים. ובזה לא שלטו היונים כי היו"ד שהיא נח נעלם מורה על קודש הקדשים שהוא נסתר ונעלם בהיכל ושם לא שלטו על קודש הקדשים שהוא נסתר, אבל הכהן שולט אף על קודש הקדשים שהרי כהן גדול נכנס לקודש הקדשים לכך כהן הוא במספר היכל עם יו"ד הנעלמת שהיא כנגד

כי עולה אליה מדרגה אחר מדרגה עד האחרון מצד כי האדם מתעלה באחרונה אל קדושה יותר ולפיכך האדם אשר הוא מקבל הנס תחלה הוא מעט והוא יותר מתעלה ויותר מוסיף ביום האחרון מן הראשון ואמרו (שבת כא, ב) מאי חנוכה דתנו רבנן בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמניא אינון דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון שכשנכנסו יונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד נעשה בו גם והדליקו ממנו שמונה ימים לשנה אחרת קבעום ועשאו ימים טובים בהלל והודאה, ואם תאמר וכי בשביל שנעשה להם גם בהדלקה שלא תהיה בטילה ההדלקה היו קובעין חנוכה כי מה שחייב להודות ולהלל זהו כאשר נעשה לו גם ובשביל הצלתו ולא בשביל שנעשה לו גם לעשות המצוה כי אין המצוה הנאה אל האדם? ולפי הדברים אשר בארנו למעלה כי כוונת היונים לבטל התורה והקדושה של ישראל כי המצוה לנו היא המעלה שכלית האלקית ובודאי בטול התורה הוא בטול ישראל וכל העולם היה בטל ולפיכך נעשה להם הנס במצות הדלקה שהיא מצות אחת מן מצות התורה שבאו היונים לבטל התורה ומצותיה מן ישראל, ומצוה זאת גם כן היא בבית המקדש אשר כל כוונת היונים היה לבטל התורה השכלית הקדושה מישראל ועיקר הקדושה הוא בית המקדש ולפיכך קבעו הדלקת הנרות זכר לנס שנעשה להם במצות ההדלקה, ועוד יש לומר שעיקר מה שקבעו ימי חנוכה בשביל שהיו מנצחים את היונים רק שלא היה נראה שהיה כאן נצחון הזה על ידי נס שעשה זה השם יתברך ולא היה זה מכחם וגבורתם ולפיכך נעשה הנס על ידי נרות המנורה שידעו שהכל היה בנס מן השם יתברך, וכך המלחמה שהיו מנצחים ישראל היה מן השם יתברך, ודוקא נס זה נעשה כי עיקר רשעת היונים שטמאו את ההיכל וכמו שאמרו בכל מקום (עבודה זרה נב, ב) אבני

קודש הקדשים ולפיכך היה נשאר פך קטון
מונח בחותמו של כהן גדול שלא שלטו שם
יונים כי ההיכל כל אותיות שלו כנראה שהם
כתובים רק היו"ד שהיא נח בעלם שהוא בהסתר
והיו"ד מורה על מדרגה קדושה כי העשירי הוא
קודש בכל מקום (ויקרא כז, לב) והיוד הנחה
בצירי שתחת הה"א מורה על קדושה נעלמת
נסתרת והיא מדרגת קודש הקדשים שהוא נסתר
וזה לא מצאו היונים, אבל כהן במספר ע"ה
והוא נכנס בנסתר ובנגלה של היכל ולפיכך
היה פך קטון שהיה מונח בהצנע של כהן גדול
ולא היה בו להדליק אלא יום אחד ונעשה נס
להדליק בו ח' ימים, כי אלו ח' ימים שנעשה
נס באור דבר זה בא ממעלת קודש הקדשים
ששם לא שלטו היונים במעלתו שיש לו והוא
הצנע של כהן גדול, ולכך הדליקו בו ח' ימים
כי קודש קדשים הוא אחר שבעה וזהו השמיני,
ולמה קודש הקדשים אחר שבעה כי הנהגת עולם
הטבע הוא תחת מספר ז' כי בז' ימים נברא
העולם הזה הטבעי ולפיכך מה שאחר הטבע הוא
תחת מספר שמונה, שמונה הוא אחר ז' ימי
הטבע ולכך המילה שהיא על הטבע שהרי לפי
הטבע האדם נולד ערל וזה מפני כי הטבע נותן
שיהיה ערל והמילה הוא על הטבע ולכך המילה
ביום הח' ומפני שכל דבר שהוא קדוש והוא
נבדל מן הטבע שהיא גשמית חמרית ולכך קודש
הקדשים שהוא נבדל לגמרי הוא גם כן אחר
הטבע.